

28.11.2016

Liikenne- ja viestintäministeriö

LVM/1629/08/2016

Sisäministeriön poliisiosaston lausunto luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi tieliikenneturvallisuuden parantamiseksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi tieliikenneturvallisuuden parantamiseksi. Sisäministeriön poliisiosasto on huomionnut lausunnossaan sisäministeriön pelastusosaston ja Poliisihallituksen lausunnot asiasta.

Sisäministeriön poliisiosasto pitää erittäin perusteltuna, että valtioneuvoston periaatepäätös päivitetään. Sisäministeriö esittää alla olevat kommentit periaatepäätöksen luonnokseen.

Tavoite 1: Liikenteen pelisäännöt selkeiksi

Periaatepäätöksen luonnoksen ensimmäisessä tavoitteessa on toimenpiteenä mainittu raskaan liikenteen talvirengasvaatimukset. Periaatepäätöksen jatkovalmistelussa tulisi arvioida tulisiko tämä toimenpide olla kolmannen tavoitteen (turvallisempia ajoneuvoja teille) alla.

Tavoite 2: Tehokkuutta liikennesääntöjen valvontaan ja seuraamuksiin

Tieliikennevirhemaksun käyttöön ottaminen on sisäministeriön näkökulmasta perusteltua ja tarpeellista. Samoin sakkomenettelyn laajentaminen yksinkertaistaa tiettyjen rikosten esitutkintaa.

Oikeusministeriön työryhmä jättää marraskuun 2016 lopussa mietinnön sakkomenettelyn käyttöalan laajentamisesta. Tässä yhteydessä esitetään muutosta ajokieltomenettelyyn. Tämä lisäksi poliisin tehtäviä. Periaatepäätöksen toisessa tavoitteessa (tehokkuutta liikennesääntöjen valvontaan ja seuraamuksiin) on esitetty toimenpiteenä sakkomenettelyn käyttöalan laajentamista. Sisäministeriö esittää, että sakkomenettelyn käyttöalan laajentamisen lisäksi tässä toimenpiteessä mainitaan myös ajokieltomenettelyn keventäminen, jotta poliisin työmäärän lisääntyminen saadaan pienemmäksi. Kyseinen kohta voisi olla muotoiltu esimerkiksi seuraavasti: Sakkomenettelyn käyttöalaa laajennetaan ja ajokieltomenettelyä kevennetään.

Ajokieltomenettelyä tulee kehittää liikenne- ja viestintäministeriön johdolla myös jatkossa edellä mainitun työryhmän esitystä laajemmin. Tällä mahdollistettaisiin digitalisaation hyödyntäminen päätöksenteossa, tehostetaan poliisin työtä ja vapautetaan resursseja. Nämä huomiot pitäisi huomioida myös periaatepäätösluonnokseen liittyvässä perustelumistiössä.

Tavoite 3: Turvallisempia ajoneuvoja teille

Katso ensimmäisen tavoitteen kohdalta.

28.11.2016

Tavoite 4: Luottamusta liikenteen automatisaatioon

Ei kommentteja

Tavoite 5: Kuljettajilla on oltava ajanmukaiset taidot ja valmiudet

Liikenne- ja viestintäministeriön kuljettajaopetusuudistuksen arviomuisista saadut lausunnot tulee ottaa huomioon periaatepäätöksen viidettä tavoitetta muotoillessa.

Tavoite 6: Liikenteessä ajokuntoiset ajavat ja muut kulkevat kyydissä

Alempana on luonnosteltu, mitä säädösmuutoksia sisäministeriön poliisiosaston mielestä valtioneuvoston tulisi yhtenäisenä kokonaisuutena tehdä liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Näillä muutoksilla tehostettaisiin viranomaisten prosesseja. Prosessien helpottumisen jälkeen henkilöstöresursseja voitaisiin käyttää esimerkiksi liikenneturvallisuuden parantamiseksi tehtävään liikennevalvontaan. Nämä kohdat voitaisiin huomioida kuudennen tavoitteen toimenpiteinä.

Tavoite 7: Väylien on oltava turvallisessa kunnossa

Ei kommentteja.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi ministeriöiltä arviota liikenneturvallisuuteen liittyvistä hankkeistaan. Sisäministeriön toimialoilla on asiaan liittyviä hankkeita.

Sisäministeriön hallinnonalan hankkeet, jota edistävät valtioneuvoston periaatepäätöksen seitsemää tavoitetta

- Poliisin erilaiset kehityshankkeet liikennevalvontavälineiden kehittämiseksi

Sisäministeriön hallinnonalan käynnissä olevat hankkeet, jota parantavat liikenneturvallisuutta

- Sisäisen turvallisuuden strategian valmistelu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
- Poliisin automaattisen liikennevalvonnan kameroiden lisääminen
- Seuraavan sukupolven kameravalvontajärjestelmän hankintaprossin käynnistäminen
- Valvontaa tehostetaan lisäämällä valvonnassa käytettäviä sähköisiä lomakkeita
- Kehitetään poliisin ja sidosryhmien tietoliikenneyhteyksiä, jotta tiedonvälittäminen suoraan poliisiautosta sidosryhmien tietojärjestelmiin olisi mahdollista
- Rekisterikilpien lukujärjestelmän laajentaminen lisää valvonnan tehokkuutta

Miten valtioneuvoston tulisi yhtenäisesti kokonaisuutena tehdä liikenneturvallisuuden parantamiseksi

Valtioneuvoston tulisi tehostaa viranomaisten toimintamahdollisuuksia liikenneturvallisuuden parantamiseksi seuraavilla lainsäädäntöhankkeilla, joita nyt lausunnolla olevassa luonnoksessa ei ole mainittu. Viranomaisprosesseja tulisi yksinkertaistaa, jotta esimerkiksi poliisin työtä voitaisiin suunnata nykyistä enemmän esimerkiksi liikennevalvontaan. Tällaisia kehittämiskohteita voisi olla:

- Ylikuormaksuja koskevien päätösten tiedoksiannoissa tulisi siirtyä todisteellisen tiedoksiannon sijaan tavallisena kirjeenä tapahtuvan tiedoksiantoon. Nykyisellään osa päätöksistä jää antamatta, koska päätöstä ei saada annettua todisteellisesti tiedoksi. Tämä tehostaisi ylikuormasta aiheutuneita seuraamuksia ja tehostaisi viranomaisten toimintaan.

28.11.2016

- Rattijuopumuksesta epäiltyjen huume-testit pitäisi pystyä tekemään sylkitestin perusteella. Poliisin ottaisi epäillyltä sylkinäytteen, jonka laboratorio tutkisi ja antaisi lausunnon. Poliisin ei tarvitsisi kuljettaa kuljettajaa erikseen verikokeeseen. Tämä säästäisi sekä poliisin että terveydenhuollon resursseja. Tällä hetkellä edellytetään verikoetta. Vuonna 2015 poliisin tietoon tulleista rattijuopumuksista ja törkeistä rattijuopumuksista epäillyistä jo noin 31 prosenttia epäillään huumaus- tai lääkeaineiden käytöstä. Tämä on noin 5 500 tapausta vuosittain. Vuonna 2012 poliisin tietoon tulleista rattijuopumuksista ja törkeistä rattijuopumuksista epäillyistä noin 17 prosenttia (noin 3 300 kpl) epäillään huumaus- tai lääkeaineiden käytöstä. Muiden kuin alkoholitapausten määrä on noussut merkittävästi viimevuosien aikana.
- Rattijuopumusten jälkinauttimisten kohdalla tulisi arvioida mahdollisuus säätää erikseen niin sanotuista jälkinauttimistapauksista. Norjassa lainsäädännössä on erikseen kiellettyä nauttimista alkoholia tiettyjen tilanteiden jälkeen. Vuosittain noin 1 500 rattijuopumuksesta epäiltyä kuljettajaa epäillään ajon jälkeisestä alkoholin nauttimisesta eli epäiltyä päihtynyttä kuljettajaa ei tavata ajosta ja hänen epäillään nauttineen alkoholia myös ajon jälkeen. Jos kuljettajaa epäillään alkoholin nauttimista ajon jälkeen, joudutaan epäilty ottamaan kiinni ja alkoholipituisuus testaamaan usealla erillisellä verikokeella tiettyjen väliaikojen välein. Kuljetukset verikokeeseen ja kiinniottaminen sitovat poliisi resursseja tehtävään, ja useiden verikokeiden ottaminen vaikuttaa myös terveydenhuollon työmäärään.

Poliisijohtaja

Sanna Heikinheimo

Poliisitarkastaja

Jari Pajunen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 28.11.2016 klo 15:00. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi

Sisäministeri Paula Risikko, SM
Erityisavustaja Juuso Rönnholm, SM
Liikenneneuvos Leif Beilinson, LVM